הגדה
של פסח

הַחֹדֶשׁ
הַזֶּה
לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים
רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם
לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר
לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבַּיִם פָּסַח: וְהָיָה
הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכָּרוֹן וְחַגֹּתֶם
אֹתוֹ לְדֹרֹ——תֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
תְּחָגֻּהוּ: שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב

וְעָשִׂיתָ פֶּסַח:

בּוֹא וְאֶשַּׁק לְךָ בְּנֵי הָאָדָם
עִם יֶרֶק שָׂדוֹת וְשָׁמַיִם שֶׁל אוֹר
גּוּפְךָ לֹא רַחַץ עוֹד מֵחֶלְאָה וָדָם
אַךְ לִבְּךָ מְפַרְכֵּס מְזֻכָּךְ וְטָהוֹר

בּוֹא וְאָנִיף אוֹתְךָ מַטֶּה וָרֹם
וּלְאַרְבַּע הָרוּחוֹת לְדָתְךָ אֲבַשֵּׂר
נִבְטוּ שִׁבֳּלִים בַּמֶּרְחָב וְיֵשׁ יוֹם
וְהֵידַד הַקּוֹצְרִים מִלְּבָבְךָ יְנַשֵּׂר

כִּי־הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר
הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ: הַתְּאֵנָה
חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים
סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ:

דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּשּׁוֹשַׁנִּים:

נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה
בַּכְּפָרִים: נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים
נִרְאֶה אִם־פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח
הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים:

הגיע ליל פסח: הלילה הזה כל העולם כלו אומר בו הלל: הלילה הזה אוצרות טללים נפתחים:

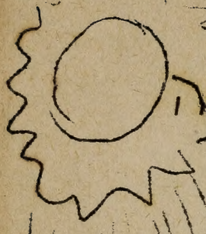
טל
בטל
טל
בטל
טל
בטל

צוה שנה טובה ומעטרת
פרי הארץ לגאון ולתפארת

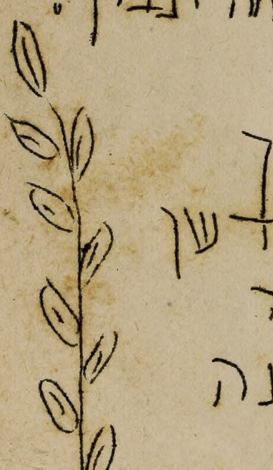
תופף עלי ארץ ברוכה
ממגד שמים שבענו ברכה

יעסיס צוף הרים
זמרה ננעים וקול נרים

פקדת הארץ ותשוקקה
רבת תעשרנה:
פלג אלהים מלא מים
תכין דגנה כי כן תכינה
תלמיה רוה נחת גדודיה
ברביבים תמוגגנה צמחה תברך:

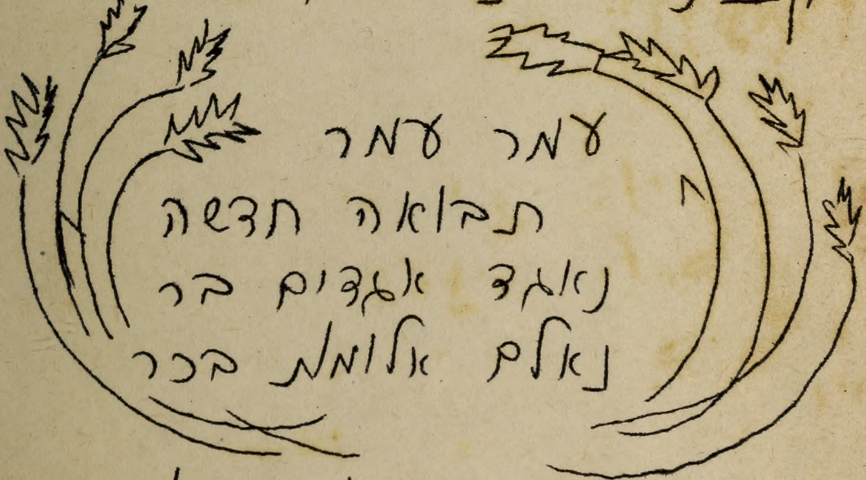

עטרת שנת טובתך
ומעגליך ירעפון דשן
ירעפו נאות מדבר
וגיל גבעות תחגרנה
לבשו כרים הצאן
ועמקים יעטפו בר
יתרועעו אף ישירו:

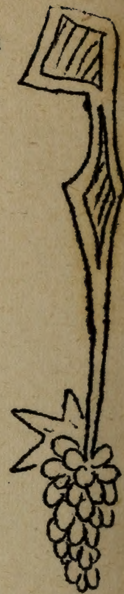
שירה:

שנת תבואה חדשה
מביאה ברכת האדמה
אסמינו מלאו בר
יקבינו - תירוש, יצהר.

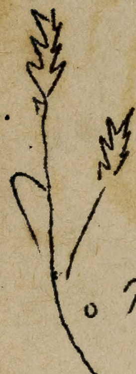

ראינו עמלנו כעמל הנמלים
כל איש יביא כעמר אלומות
גדיש דגן יקום לתלפיות
ושבליו פנימה, השבלים.

ראינו עמלנו הוא עמל הנמלים
שמרו, איפוא, אחים אוגרי הבר
ליום מצור יעוט אויב וצר
השבלים פנימה, פנימה השבלים.

היה ביום ההוא אֶעֱנֶה את השמים
והם יַעֲנוּ את הארץ: והארץ
תענה את הדגן ואת התירוש
ואת היצהר והם יענו את
יִזְרְעֶאל:

<u>מקהלה:</u>

ניבים דוברים אלי:
זרעוני במענית לבבי,
ויום יגיע והיינו
לשבלי זהב.

וילד רך יבוא אליך:
פרחי דגן לדור
והלך דל במלילותיך רעבונו ישבר
חרוש, חורש, זרע, זורע, במענית הלב
ובואו זר ורע לחג קציר קרב.

הננו מוכנים ומזומנים
לספר ביציאת מצרים
מעבדות לחרות
משעבוד לגאולה.

כי גם אנו יצאנו
מבית עבדים, מגיא הרגה
ובנינו בית בל ימוט
לנדחי ישראל על אדמתם.

ואת מועד החרות נוסיף
לקדש בבית הזה, אנו
ובנינו ובני-בנינו עד עולם.

וכל המרבה
לספר ביציאת מצרים,
בגאולת ישראל ובשחרור
כל אדם - הרי זה משובח.

הא לחמא עניא
די אכלו אבהתנא
בארעא דמצרים
כל דכפין ייתי ויכל
כל דצריך ייתי ויפסח

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם
וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה ׃ וַאֲפִלּוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים
כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה
מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם׃
וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח ׃

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרָיְמָה אֵת
יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ׃

רְאוּבֵן
שִׁמְעוֹן
לֵוִי
וִיהוּדָה
יִשָּׂשכָר
זְבוּלֻן

וּבִנְיָמִן

דָּן

וְנַפְתָּלִי

גָּד

וְאָשֵׁר

וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ־יַעֲקֹב ׃
שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְמִצְרָיִם׃
וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר
הַהוּא׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא
הָאָרֶץ אֹתָם׃ וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ

עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע אֶת

יוֹסֵף

וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יִ
שְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ הָבָה
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־
תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא
עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן
הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים
לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי
מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס׃

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ
כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ׃

וַיַּעֲבִדוּ מִצְרַיִם אֶת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ׃
וַיְמָרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם
בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּחֹמֶר
וּבִלְבֵנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה
בַּשָּׂדֶה אֵת כָּל עֲבֹדָתָם
אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בּוֹ
בְּפָרֶךְ׃
וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים
הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם
וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִן־הָעֲבֹדָה וַיִּזְעָקוּ׃
וַתַּעַל שַׁוְעָתָם אֶל־
הָאֱלֹהִים מִן־הָעֲבֹדָה׃

עבדים היינו

ויהי בימים ההם ויגדל
משה ויצא אל־אחיו
וירא בסבלתם:

ומשה היה רעה
את־צאן יתרו חתנו
כהן מדין וינהג את
הצאן אחר המדבר
ויבא אל־הר האלהים
חרבה: וירא מלאך
יהוה אליו בלבת־אש
מתוך הסנה וירא וו
והנה הסנה בער־באש
והסנה איננו אכל: ויאמר משה
אסרה־נא ואראה את המראה
הגדל הזה מדוע לא יבער הו
הסנה: ויקרא
אליו אלהים מתוך הסנה־־־

וַיֹּאמֶר אַל־תִּקְרַב הֲלֹם
שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל ׃
רַגְלֶיךָ כִּי
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת
קֹדֶשׁ הוּא ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי
אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר
בְּמִצְרָיִם וְאֶת צ ׃
צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי ׃
מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי
אֶת מַכְאֹבָיו ׃ וְעַתָּה
לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ ׃

והוצא את עמי בני
ישראל ממצרים

ועתה לך בוא מצרימה
ובאת א׳ הנענים והאמללים
ואל כל הנאנחים והנדכאים
ואמרת אליהם כי עבדים
הם ־ והם לא יבינו, כי
אמללים הם והם לא ידעו
וכי גדול ענים וגדולים
מכאוביהם ונורא לחצם
והם לא יאמינו: ופקחת
עיניהם בחזק יד ועל כל
ענים וגאלת אותם:

ועם רב ימשך אחריך
מקרב אחיך אשר לא
ידעת ואשר לא ידעוך
ומקרב כל העם אשר

מְסָבִיב אֲשֶׁר רַע וָמַר לָהֶם
וְהָיִיתָ לְאַב הֲמוֹן אָדָם רָב
וּלְרֹאשׁ שְׁבָטָיו וְעָשִׂיתָ מִן

הַתּוֹלָעִים **אָדָם**
וּמִן הָאָדָם **עַם**
וּמֵעַפְרוֹת חוֹל **אֶרֶץ**

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁלֹשִׁים שָׁנָה
וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וַיְהִי
בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה יָצְאוּ כָּל
צִבְאוֹת ה׳ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

היום אתם יצאים
בחדש האביב

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־
הַשִּׁירָה הַזֹּאת
לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ
לֵאמֹר אָשִׁירָה
לַיהוָה כִּי־גָאֹה
גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ
רָמָה בַיָּם׃

וַיִּסְעוּ כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִמִּדְבַּר־סִין לְמַסְעֵיהֶם עַל־פִּי
יְהוָה וַיַּחֲנוּ בִּרְפִידִים וְאֵין מַיִם
לִשְׁתֹּת הָעָם׃ וַיָּרֶב הָעָם עִם־מֹשֶׁה׃

ותשא כל־
העדה ויתנו את
קולם ויבכו העם
בלילה ההוא׃
וילנו על־משה
ועל אהרן כל בני
ישראל ויאמרו אליהם

כל העדה לו־מתנו בארץ מצרים
או במדבר הזה לו־מתנו׃ ולמה יהוה
מביא אותנו אל־הארץ הזאת לנפל
בחרב נשינו וטפנו יהיו לבז הלוא
טוב לנו שוב מצרימה׃ ויאמרו איש
אל־אחיו
נתנה ראש ונשובה מצרימה ׃

קוּמוּ תּוֹעֵי מִדְבָּר, צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה,
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה

רַב לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה רְחָבָה

קוּמוּ אֵפוֹא נָדִים עִזְבוּ אֶת הַשְּׁמָמָה
אַךְ אַל־יַעַל קוֹלְכֶם דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה

פֶּן צַעַדְכֶם יַרְגִּיז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו

אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דֹּבֵר
לְךָ הַיּוֹם אֶל־אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עֹבֵר

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם בֵּית
יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז׃
הָיְתָה יְהוּדָה ׃
לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
מַמְשְׁלוֹתָיו׃ הַיָּם
רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב
לְאָחוֹר׃ הֶהָרִים רָקְדוּ
כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי
צֹאן׃ מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר׃
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת
כִּבְנֵי צֹאן׃ מִלִּפְנֵי אָדוֹן. חוּלִי
אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃ הַהֹפְכִי הַצּוּר
אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם׃

יוֹם לַיַּבָּשָׁה נֶהֶפְכוּ מְצוּלִים
שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
דִּגְלֵי בֵּן תָּרִים עַל הַנִּשְׁאָרִים
וַתְּלַקֵּט פְּזוּרִים כִּמְלַקֵּט שִׁבֳּלִים:

זכור את היום הזה
אשר יצאתם ממצרים

והיא שעמדה לאבותינו ולנו
שלא אחד בלבד עמד עלינו
לכלותנו: אלא שבכל דור ודור
עומדים עלינו לכלותנו: והקב"ה
מצילנו מידם

בכל דור ודור חייב
אדם לראות את עצמו
כאלו הוא יצא ממצרים:

פסח ! עם שומר במשך אלפי
שנים את יום צאתו מבית עבדים
ודרך כל מחילות השעבוד והאונס
והאינקביזיציה והשמד והפרעות
נושאת האומה בלבה את הגעגו-
עים לחופש ומביאה אותם לידי
בטוי עממי אשר לא יפסח על
כל נפש מישראל, על כל נפש
עניה ומרודה :
איזה יצר חירות טבוע בלב עם
שיבול היה באביב ימיו ליצור ו
יצירה גאונית כזאת ולמסור
אותה מדור לדור :

בכל דור ודור חייב

אדם לראות את עצמו
כאלו הוא יצא ממצרים:

חֲלוֹם חָלַמְתִּי בִּצְעָקָה קַמְתִּי
נוֹרָא מְאֹד אֲהָהּ! אֲהָהּ!
אֵין עַמִּי, עַמִּי אֲשֶׁר חָלַמְתִּי
אֵינֶנּוּ עוֹד: בָּא לִי, בָּא!

„הָהּ, אֵל בְּרָמָה!“ נְעָרִים, זְקֵנִים
אֶקְרָא רְתֵת גַּם נָשִׁים וָטַף
עַל מָה וְלָמָּה כְּבָר אֵינָם, אֵינָם
עַמִּי מֵת סַפְּקוּ כַף!

כֹּה אֵבְךְּ בִּיגוֹנִי
גַּם יוֹם גַּם לֵיל
עַל מָה רִבּוֹנִי
וְלָמָּה אֵל

שְׁפֹךְ חֲמָתְךָ אֶל־הַגּוֹיִם

אֲשֶׁר לֹא־יְדָעוּךָ וְעַל־מַמְלָכוֹת
אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרָאוּ׃ כִּי־א
אָכַל אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־נָוֵהוּ
הֵשַׁמּוּ׃ שְׁפָךְ־עֲלֵיהֶם זַעְמֶךָ
וַחֲרוֹן אַפְּךָ יַשִּׂיגֵם׃ תִּרְדֹּף
בְּאַף וְתַשְׁמִידֵם מִתַּחַת שְׁמֵי ה׳׃

רְאִי אֲדָמָה, כִּי הָיִינוּ בַּזְבְּזָנִים עַד מְאֹד!
בְּחֵיקֵךְ מִלֹּאן בְּרָכָה, מַעְיָן, סֵתֶר
זֶרַע שְׁמֵנוּ... לֹא עוֹד
פְּנִינֵי זְגוּגִיּוֹת שֶׁל בְּשָׂמוֹת, זֶרַע חִטָּה כְּבֵדָה,
גַּרְגַּר שְׂעוֹרָה חֲתִיל בְּתֹם, שִׁבֹּלֶת שׁוּעָל חֲרֵדָה
רְאִי אֲדָמָה, כִּי הָיִינוּ בַּזְבְּזָנִים עַד מְאֹד ·
פִּרְחֵי פְּרָחִים בָּךְ שָׂמְנוּ רַעֲנַנִּים וּבְהוֹד
אֲשֶׁר נְשָׁקָתַם הַשֶּׁמֶשׁ מִנְּשִׁיקָתָהּ רִאשׁוֹנָה
מִצְנִיעַ חֵן עִם יְפֵה קֶלַח קְטֹרֶת כּוֹסוֹ נְכוֹנָה
וְעַד שֶׁיָּדְעוּ צָהֳרַיִם בְּעֶצֶם הַצַּעַר הַתָּם.
וּבְטֶרֶם רָווּ טַל שֶׁל בֹּקֶר בַּחֲלוֹמוֹת אוֹר נִבְטָם
הֵא לָךְ הַטּוֹבִים בְּבָנֵינוּ, נֹעַר טְהַר חֲלוֹמוֹת,
בָּרֵי לֵב נְקִיֵּי כַּפַּיִם, טֶרֶם חֶלְאַת אֲדָמוֹת.
וָאֶרֶג, יָמָיו עוֹדוֹ שְׁתִי אֶרֶג תִּקְווֹת יוֹם יָבוֹא
אֵין לָנוּ טוֹבִים מִכָּל אֵלֶּה · אֶת הָרָאִית וְאֵיפֹה
וְאֶת תְּכַסִּי עַל כָּל אֵלֶּה · יַעַל הַצֶּמַח בְּעִתּוֹ
מֵאָה שְׁעָרִים הוֹד וְכֹחַ קֹדֶשׁ לָעָם מְכוֹרָתוֹ
בָּרוּךְ קָרְבָּנָם בְּסוֹד מָוֶת, כֹּפֶר חַיֵּינוּ בְּהוֹד...
רְאִי אֲדָמָה, כִּי הָיִינוּ בַּזְבְּזָנִים עַד מְאֹד!

מִי יִתֵּן רֹאשִׁי מַיִם
וְעֵינַי מְקוֹר דִּמְעָה
וְאֶבְכֶּה יוֹמָם וָלַיְלָה
אֵת חַלְלֵי בַת עַמִּי

מנעי קולך מבכי
ועיניך מדמעה
כי יש שכר לפעלתך
ושבו מארץ אויב
ויש תקוה לאחריתך
ושבו בנים לגבולם

היתה עלי יד־ה׳ ויוצאני ברוח ה׳
ויניחני בתוך הבקעה והיא
מלאה עצמות׃ והעבירני עליהם סביב ס׳
סביב והנה רבות מאד על־פני הבקעה ו
והנה יבשות מאד׃ ויאמר אלי בן־אדם
התחיינה העצמות האלה ואמר ה׳ אלהים
אתה ידעת׃ ויאמר אלי הנבא על־העצמות
האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות
שמעו דבר־ה׳׃ הנה אני מביא בכם רוח
וחייתם׃ ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם
בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם
רוח וחייתם וידעתם כי אני ה׳׃ ונבאתי
כאשר צויתי ויהי קול כהנבאי והנה־ר
רעש ותקרבו עצמות עצם אל־
עצמו׃ וראיתי והנה עליהם גידים ובשר

עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמָעְלָה
וְרוּחַ אֵין בָּהֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶ־
הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ
כֹּה־אָמַר ה׳ אֱלֹהִים מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי
הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ׃
וְהִנַּבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם
הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם
חַיִל גָּדוֹל מְאֹד־מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי
בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ
וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ׃ לָכֵן
הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר ה׳
אֱלֹהִים הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת־קִבְרוֹתֵיכֶם
וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־
אַדְמוֹת־יִשְׂרָאֵל׃

הנה אני לוקח את־בני יש
ישראל מבין הגוים
אשר הלכו־שם וקבצתי אתם
מסביב והבאתי אתם אל אדמתם:
ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ:

כי בשמחה תצאון ובשלום
תובלון ההרים והגבעות
יפצחו לפניכם
רנה וכל עצי השדה ימחאו כף:

הִנֵּה יָמִים בָּאִים

וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקּוֹצֵר
וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע וְה
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל־ הַגְ
הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה׃ וְשַׁבְתִּי אֶת
שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים
נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים ח
וְשָׁתוּ אֶת־יֵינָם וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ
אֶת פְּרִיהֶם׃ וּנְטַעְתִּים עַל־אַדְמָתָם
וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם׃

מצוקת הימים הקשים, ארץ בחגור, ברק אש עזה מאיר אותנו באור הסכנה הגדולה. לו תקום בנו עתה ברית הנצורים, שתעשה אותנו נועזים, מאוחדים ועצמאיים. לו נחיה בעת רק בחשבון האחד של קיומנו, מנוערים מחשבונות קצרי נשימה ובזים לחסרי זרים:

ארץ עיפה להורגים. ארץ רעבה ומתפללת לשלום, ויֵדָה על הקת מה יודעים עלינו, הללו שעצם קיומנו להם הוא נושא לעיון ולמיקוח ? מה הם יודעים על עמלנו, על חיינו העמוקים, על חלומותינו. על קשרינו עם האדמה הזאת והללו נצבים עלינו כשוטרים, כממונים מטעם המוסר האנושי.

אין אנו אורחים נוטים ללון. אנו נבדלים מכל הזרים שידעה ארמת המכורה שלנו. אנו תושבים. חלק בלתי נפרד מן הנוף הזה, ממשפחת העמים המקיפה אותנו.

תהי חרבנו ממורטת. כל תרבק בה חלודת-איבה, ובל תנצוץ בברק גאוה. יהיו לוחמינו נבונים ליום בו יכותו חרבותם לאתים. תהי זו מורשת שבלים וחרב, מורשת אשר עוז נעורים עם רצינות מוסרית יצוקה בה – זו חרבם של מתישבים, אשר מתוך השבלים ולמענן היא נשלפת. עד כי תור השלום יגיע, ולשד נעורים לא ישוקע עוד בקרבית, עובדי אדמה עברים, לוחמים לשעבר, יהיו נתונים לחריש ולבנין. למען יום זה כי יבוא

תהיה רוחנו עזה

בשעה שהניפונו את הרגל עניים היינו ודלים, אבל חזוננו וחלומנו היו שיר. כיום שגבנו בחומר וברוח. אין יחף בינינו ואין רעב, וצהלת ילדינו עולה בחצרותינו. רק בדידותנו בעם–זו מצוקתנו.

הקיבוץ שעריו פתוחים לכל אדם עובד, לכל יהודי עולה. משפחתנו – עם ישראל כולו. ביתנו – ארץ ישראל כולה מים ועד מדבר. שליחותנו – גאולה לעם כולו, לארץ כולה. הכרתנו – הקומונה דרך לישראל בארצו, עתיד כל עם עלי־אדמות.

בחג החירות תעל קריאתנו להמוני בית־ישראל המתקבצים מגלויות:

ביתנו פתוח! בוא!

בְּשֵׁם כָּל אַחַי יוֹשְׁבֵי תֵימָן
נִדְחֵי צִיּוֹן בַּעֲרָב!
בְּשֵׁם כָּל בֵּן עַם עַמּוֹ נֶאֱמָן
בָּאנוּ לֵאמֹר שָׁלוֹם רָב:

שָׁלוֹם רַב לָךְ מִמַּעֲמַקִּים!
שָׁלוֹם שָׁלוֹם עַד בְּלִי דָי!
שׁוֹרֵי בָּנִים מִמֶּרְחַקִּים
קִרְיַת צִיּוֹן, עַמֵּךְ חָי!

קַצְוֵי תֵבֵל אִם נָדַדְנוּ
לִבּוֹתֵינוּ יַעַרְגוּ לָךְ,
אֶל מוּל הַדֶּרֶךְ הִתְאַחַדְנוּ,
יוֹשִׁיט יָדוֹ אָח אֶל אָח.

יצאנו לשנות את פני העולם. לשים
קץ לשיעבוד אדם באדם ·

מתי נולדנו? בשעה שניצוץ כבוד ראשון
הוצת בלב העבד · מתי הרימונו את הדגל?
בשעה שהמושפל הראשון התקומם נגד
משפילו· שבע נפול ושבע נקום-כי עמנו
הצדק ושחרור האדם ·

עד בוא היום והיה דגלנו לדגל החברה
המשוחררת, עד יקום האדם במלוא ק
קומתו ויתגלה באור הנצחים הצפון בו
בשדעתו רחבה ולבו טהור ידיו נאמנות
והיו-חופש וצדק · אין עוד לא עבד
עברי ולא עבד כנעני ולא כושי ולא
סיני, וכבוד כל האדם ראש פנה הוא
לחברה הנגאלת ·

בוא יבוא היום ההוא!

זֶה הַיּוֹם קִוִּינוּ לוֹ
עוּרִי עוּרִי:
הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי

לִבְשִׁי בִּגְדֵי תִפְאַרְתֵּךְ
קוּמִי עוּרִי בַּת צִיּוֹן
עוּרִי עוּרִי:

קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה
רם הודע כי לך יום אף לך לילה
שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה
תאיר כאור יום חשכת לילה

אליהו הנביא
אליהו התשבי
אליהו הגלעדי

במהרה יבוא אלינו עם
משיח בן דוד :

על הגפן ועל פרי
הגפן ועל תנובת
השדה ועל ארץ חמדה
טובה ורחבה שנחלו :
אבותינו ואנו לאכל מן
מפריה
ולשבע
מטובה

לחיים

חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח
כְּהִלְכָתוֹ
כְּכָל מִשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ:
כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר
אוֹתוֹ כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ
קָרֵב נַהֵל נִטְעֵי כַנָּה
פְּדוּיִם לְצִיּוֹן

בְּרִנָּה:

חד גדיא

דזבין אבא בתרי
זוזי
ואתא שונרא
ואכלה לגדיא
ואתא כלבא
ונשך לשונרא
ואתא חוטרא
והכה לכלבא
ואתא נורא
ושרף לחוטרא

ואתא מיא
וכבה לנורא
ואתא תורא
ושתה למיא
ואתא השוחט
ושחט לתורא
ואתא מלאך
המות
ושחט לשוחט
ואתא הקב"ה
ושחט
למלאך המות:

אחד
מי יודע. אחד אני יודע. אחד ו
חופר בור שיח ומערה:

שנים
מי יודע. שנים אני יודע. שנים
אוחזין בטלית:

שלשה
מי יודע. שלשה אני יודע. שלשה
שאבלו על שלחן אחד:

ארבע
מי יודע. ארבע אני יודע. ארבע
כוסות שבמחזור:

חמשה
מי יודע. חמשה אני יודע. חמשה
מלבי מדין:

ששה
מי יודע. ששה אני יודע. ששה
בנים בכרס אחת:

שבעה
מי יודע. שבעה אני יודע. שבעה
דברים בגולם:

שמונה
מי יודע. שמונה אני יודע. שמונה
שרצים אמורים בתורה:

תשעה
מי יודע. תשעה אני יודע. תשעה
קבין יין קפריסין:

עשרה
מי יודע עשרה אני יודע עשרה
הרוגי מלכות. תשעה קבין יין
קפריסין. שמונה שרצים אמורים בת
בתורה. שבעה דברים בגולם. ששה
בנים בכרס אחת. חמשה מלבי מדין
ארבע כוסות שבמחזור. שלשה שאבלו
על שלחן אחד. שנים אוחזין בטלית.
אחד חופר בור שיח ומערה:

הוצאת ועדת התרבות של
הקיבוץ המאוחד
כתב וציורים מעשה ידי
גדעון קי"ך